

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03
<https://lett.ubbcluj.ro/>

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Departamentul de limba română și lingvistică generală / Departamentul de literatură română și teoria literaturii
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Universitar, nivel master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Limba română în context romanic/ Master în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LMR1232 Semantică modernă teoretică și aplicată						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Oana BOC						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Oana BOC						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS / DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					14
Examinări					2
Alte activități: Consultații					14
3.7 Total ore studiu individual	140				
3.8 Total ore pe semestru	168				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	* Cunoașterea noțiunilor studiate în cadrul cursurilor de <i>Limba română contemporană</i> și (eventual) reactualizarea unor cunoștințe anterior dobândite (lexicologie + semantică)
4.2 de competențe	*

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	*
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	* Prezență în proporție de 70%

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>cognitive – fundamentarea cadrului teoretic general, de natură să pună în evidență principiile, conceptele și metodele de bază ale analizei lingvistice; asimilarea limbajului, stilului și terminologiei specifice semanticii, ca și a principalelor tehnici de cercetare specifice analizei faptelor de limbă, în perspectivă semantică;</p> <p>practic-aplicative, în sensul exersării modului de utilizare a principiilor, conceptelor și metodelor de lucru întrebuintate în studierea unor fapte de limbă, aplicarea cunoștințelor însușite;</p> <p>comunicativ-relaționale, în sensul perfecționării abilităților de a coopera la ședințele de seminar, de a judeca critic și argumentat un fapt de limbă în perspectivă semantică.</p>
Competențe transversale	<p>comunicare - îmbunătățirea nivelului de comunicare, de transmitere a cunoștințelor</p> <p>inițiativă în abordarea diferitelor aspecte</p> <p>autonomie în învățare</p> <p>deschidere spre învățarea pe parcursul vieții</p> <p>respectarea eticii profesionale</p> <p>corelarea informației</p> <p>utilizarea integrată a tehnologiei informației</p> <p>valorificarea cunoștințelor anterior dobândite</p> <p>relationarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>O cunoaștere în profunzime a specificității și a tendințelor care se manifestă în limba română și interpretarea adecvată a unor fapte de limbă, în perspectivă semantică. Familiarizarea studenților cu aspecte care țin de teoriile semantice și de cercetările în domeniu. Cursul prezintă problemele de semantică generală și semantică lexicală, precum și aspectele de discursivitate în raport cu sensul și contextul. Supunerea atenției a unei serii de elemente de semantică lexicală necesare descrierii structurale a lexicului românesc, ținând cont de profesia destinatarului cursului.</p> <p>Distingerea tipurilor de analiză semantică, pornind de la lexic spre unitatea de sens.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Asimilarea cunoștințelor și a terminologiei specifice;</p> <p>O bună stăpânire a noțiunilor din sfera semanticii (lexem, sem, morfologie și sintaxă);</p> <p>Analiza eficientă a unui fapt de limbă, în perspectivă semantică.</p> <p>Cursul urmărește stabilirea unor distincții la nivelul științelor limbajului, necesare circumscrierii obiectului semanticii. Se urmărește descrierea problemelor de semantică, inventarierea elementelor de metalimbaj proprii descrierii semantice, descrierea unor câmpuri semantice din limba română, urmărirea situațiilor de schimbare de sens, surprinderea interacțiunii sens – situație discursivă.</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv. Prezentarea tematicii, a bibliografiei. Prezentarea disciplinei: obiect de studiu, direcții de cercetare. Prezentarea criteriilor de evaluare.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
2. Aspecte ale semanticității relevante în înțelegerea importanței semnificatului. Perspective asupra semnificatului: de la <i>logosul semantikos</i> aristotelic la definirea semanticității; funcția semnificativă în concepția lui Eugeniu Coșeriu și înțelegerea semnificatului ca finalitate sau funcție a limbajului; Cuvinte cheie: semanticitate, semnat/semnificant, funcție semnificativă, funcțiile limbajului.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
3. Istoricitatea semnificatului și relativitatea lingvistică în concepția humboldtiană. Aspecte ale individualității limbilor din perspectivă semantică. Relevanța conceptelor humboldtiene de “formă internă” și “viziune despre lume” pentru semantică. Cuvinte cheie: semanticitate, creativitate, alteritate, formă internă, valoare lingvistică, relativitate lingvistică.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	

4. Concepte și distincții relevante din perspectiva semanticii în viziunea lui F. de Saussure: semnificat/semnificant, valoare lingvistică. Semantica structurală - concepte și metode de analiză. Cuvinte cheie: semantică structurală, valoare lingvistică, sistem lingvistic, semnificat/semnificant, sem, semem, arhisemem.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
5. Tipuri de semnificat în concepția lui E. Coșeriu. Principiul funcționalității. Cuvinte cheie: semnificat lexical, semnificat categorial, semnificat instrumental, semnificat gramatical, semnificat ontic.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
6. Elemente de semantică discursivă. Perspective în definirea și interpretarea sensului textual. Cuvinte cheie: semn, referent, emițător, receptor, cod, canal, context, act lingvistic.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	
7. De la semnificat la sens. Dimensiunea semantică a textului. Valorificarea conceptelor din semantică în abordarea textului literar din perspectivă poetico-stilistică. Cuvinte cheie: conotație, denotație, izotopie, sens textual, raporturi semiotice, finalitate poetică.	Expunerea, problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, proiectul, comentariul de text	

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Studiu de caz: Helen Keller și înțelegerea principiului simbolismului și a funcției esențiale a limbajului (creația de semnificate). Importanța semnificatului.	Problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, comentariul de text	
2. Analiza unor cuvinte românești din perspectiva specificității semantice (a formei interne)	Problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, comentariul de text	
3. Despre limitare și nelimitare în limbă. Dileme și soluții.	Problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, comentariul de text	
4. Schimbarea lingvistică din perspectivă semantică. Funcții idiomatice și finalități expresive ale neologismelor recent intrate în limbă.	Problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, comentariul de text	
5. Funcții și finalități textuale ale inovațiilor lingvistice (lexical-semantice).	Problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, comentariul de text	
6. Dimensiunea semantică a textului. Analiză de text.	Problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, comentariul de text	
7. Concluzii. Sinteza disciplinei.	Problematizarea, analiza (semantică), exercițiul, învățarea prin descoperire, comentariul de text	

Bibliografie curs și seminar:

1. Baylon, Ch., *Sémantique du langage*, Nathan, Paris, 1995.
2. Boc, Oana, 2016, "De la funcția semnificativă la finalitatea poetică", în Dumitru-Cornel Vilcu, Eugenia Bojoga, Oana Boc, (eds.), *Școala integralistă clujeană. Contribuții. Volumul 1*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
3. Cassirer, Ernst, 1994, *Eseu despre om. O introducere în filozofia culturii umane*, Ed. Humanitas, București.
4. Cassirer, Ernst, 2008, *Filosofia formelor simbolice*, vol. I, Editura Paralela 45, Pitești.
5. Coșeriu, Eugenio, 1981/2014, *Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului*, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza", Iași, traducere în limba română de Eugen Munteanu și Ana-Maria Prisacaru.
6. Coseriu, E., 1975, "Vers une typologie des champs lexicaux", *Cahiers de lexicologie*, vol. 27, 2, Paris, Honoré Champion, 30-51.
7. Coșeriu, Eugen, 1994, *Prelegeri și conferințe*, supliment al "Anuarului de lingvistică și teorie literară" al Institutului de Filologie Română "Al. Philippide", Iași, tom XXXIII, 1992-1993, p. 65-82 (cap. "Sintaxă funcțională"); 83-100 (cap. "Semantica cognitivă și semantica structurală").
8. Coșeriu, Eugeniu, 1973/2000, *Lecții de lingvistică generală*, Editura ARC, Chișinău, traducere în limba română de Eugenia Bojoga, p. 157-216.

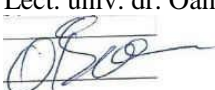
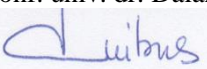
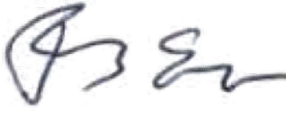
9. Coșeriu, Eugeniu, 2009, *Omul și limbajul său. Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii și lingvistică generală*, Antologie, argument, note, bibliografie și indici de Dorel Fînar, Ed. Universității “Alexandru Ioan Cuza”, Iași, p. 36-53 (cap. “Omul și limbajul său”); 282-293 (cap. “Semantica, forma interioară a limbajului și structura profundă”).
10. Florescu, Cristina, *Probleme de semantică a limbii române*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2007.
11. Humboldt, Wilhelm von, 1935/1984, *Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues und ihren Einfluß auf die geistige Entwicklung des Menschengeschlechts*, Berlin, 1935, fragmente traduse în limba română în *Teorie și metodă în lingvistica din secolul al XIX-lea și de la începutul secolului al XX-lea. Texte comentate*, Universitatea din București, 1994.
12. Humboldt, Wilhelm von, 2008, *Despre diversitatea structurală a limbilor și influența ei asupra dezvoltării spirituale a umanității*, Ed. Humanitas, București, traducere în limba română de Eugen Munteanu.
13. Măgureanu, Anca, *Défense et illustration de l'analyse sémique*, in „Revue roumaine de linguistique”, Tome L, 2005, n°. 1-2, janvier-fevrier, p. 11-18.
14. Pottier, Bernard, *Sématique générale*, PUF., 1992. Consultare : Biblioteca Centrului Cultural Francez, Cluj.
15. Saussure, Ferdinand de, 1916/1998, *Curs de lingvistică generală*, Ed. Polirom, Iași.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Fișa disciplinei a fost alcătuită, ținând cont de noile abordări din domeniu și de planurile de învățământ ale facultăților de profil din țară. Conținuturile cursului pot fi valorificate în cadrul studiilor doctorale, dar și pe piața muncii (cercetători, profesori, personal cu atribuții culturale).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea și identificarea corectă a aspectelor discutate în cadrul cursului	Examen	80%
	Conștiinciozitate; pertinența și relevanța răspunsurilor		10%
10.5 Seminar	Însușirea și identificarea corectă a aspectelor discutate în cadrul seminarului		10%
10.6 Standard minim de performanță			

Data completării 10.04.2024	Semnătura titularului de curs și seminar, Lect. univ. dr. Oana BOC 		
Data avizării în departament 12.04.2024	Semnătura directorului de departament, Conf. univ. dr. Daiana CUIBUS 		
Data avizării la Decanat 02.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății	